

hírek

A csucsai Boncza-birtok

KÖZTULAJDONBAN MARAD A BONCZA-BIRTOK

¶ Tizenkét év pereskedés után véglegesen eldőlt, hogy múzeum marad az Ady Endre által is lakott csucsai Boncza-birtok: az itt működő – idén éppen ötvenéves – Octavian Goga Emlékmúzeumot felügyelő Kolozs megyei önkormányzat ugyanis jogerősen megnyerte a román költő feleségének örökösei által indított pert. A rég várt döntés lehetőséget ad az önkormányzatnak arra, hogy különböző beruházásokat hajtson végre a birtokon, ezekre eddig a pereskedés miatt nem volt lehetősége. Az épület a Goga- és Ady-emlékkiállítás mellett a Tudor Jarda Népművészeti Főiskolának is otthont ad. (KRONIKA.RO)

ÁTADTÁK A MÚZEUMPEDAGÓGIAI NÍVÓDÍJAKAT ÉS AZ ÉLETMŰDÍJAT

¶ Idén három muzeális intézmény részesült Múzeumpedagógiai Nívódíjban: a Móra Ferenc Múzeum *A múlt érintése* című projektje, mely élményt és tanulási lehetőséget nyújt a vakok és gyengénlátók számára, akik hallás és tapintás, illetve szaglás révén kerülhetnek közelebb a 19. századi paraszti életmódhoz, s a Szépművészeti Múzeum – Magyar Nemzeti Galéria *Switch ON* című kezdeményezése, amelynek célja a kreatív fiatalok ösztönzése csaknem fél éven keresztül, heti rendszerességgel. Díjazott lett továbbá

a Soproni Múzeum, a Macskakő Gyermekmúzeum és Községi Tér állandó kiállítása az Eggenberg-házban koncepciója, mely a régi korok emberének mindennapi életét mutatja be a legkisebbek számára is érthető módon. Elismerő oklevelet vehetett át és különdíjban részesült a Kunszentmártoni Általános Művelődési Központ Helytörténeti Múzeum *Múzeumi ovi, ahol a mese valósággá válik* – *Barangolások múltban-jelenben* programja; az elismerő oklevél mellé a Magyar Vidéki Múzeumok Szövetsége különdíját is elnyerte a Vasi Múzeumbarát Egylet Városi staféta és helytörténeti vetélkedő programja.

¶ A Szabadtéri Néprajzi Múzeum által alapított, kétévente átadott Múzeumpedagógiai Életműdíjat a múzeum egyik alapító tagja, Káldy Mária kapta meg, aki harminc éven át irányította az intézmény közművelődési tevékenységét, 2007 és 2016 között a Múzeumi Oktatási és Módszertani Központ igazgatói feladatait is ellátta. (MOKK.SKANZEN)

BECSÜLETRENDET KAPOTT BAÁN LÁSZLÓ

¶ A Franciaország és Magyarország közötti kulturális kapcsolatok fejlesztése terén végzett munkásságáért a Becsületrend lovagi fokozatával tüntették ki Baán Lászlót, a Szépművészeti Múzeum – Magyar Nemzeti Galéria főigazgatóját. Baán László tevékenységét nem

először ismerte el a francia állam, 2011-ben a Francia Köztársaság Művészeti és Irodalmi Rendjének lovagi fokozatát vehette át a főigazgató. (MC)

FELTÁRULNAK AZ ÓKORI SAVARIA MINDENNAPJAI

¶ Csaknem harminc év után újult meg a szombathelyi Savaria Múzeum az ókort és benne a római kori Savariát bemutató állandó kiállítását. A római terem az ókori Savaria mindennapjaiba enged bepillantást, a helyszín a belvárosban feltárt egyik útkereszteződés, ahol megelevenedik a város egy hétköznapija (lásd 83. o.). A látogató végigsétálhat az árkádos házak előtt, közben bepillant a kis üzletekbe és műhelyekbe, megnézheti, milyen volt egy római konyha vagy egy hálószoba. Jellegzetes tárgyak érzékeltetik, milyen játékokkal játszottak, milyen ruhát és ékszereket viseltek a rómaiak, és mi mindent készítettek a helyi iparosok. (MTI)

TISZTVISELŐHÁZZAL BŐVÜLT A TATABÁNYAI BÁNYÁSZATI MÚZEUM

¶ A korabeli állapotúra helyreállított termes-teri lakás 1942-ben épült, az azóta múzeum-má vált XV-ös akna udvarán. Az ingatlant a Szabadtéri Bányászati Múzeumért Alapítvány vásárolta meg, a felújításhoz pedig az önkormányzat nyújtott segítséget. Az épület egy ikerház egyik fele, a másik részében a múzeum korábban – az egykor betöltött szerepének megfelelően – bányaigazgatói lakást alakított ki. Az épületben terveik szerint lesz majd

egy térképészeti látványtár is, amely korhű geográfiai dokumentumokkal mutatja be a tatabányai medence bányászatának százhusz évét, s kutatószobát is berendeznek. (MTI)

LÁTVÁNYRAKTÁR ÉPÜLT BAJÁN

¶ A Türr István Múzeum központi épületének teljesen felújított emeleti szárnyában megnyílt az *Örökségstálló* elnevezésű látványraktár. A tanulmányi raktárban a múzeum állandó kiállításában be nem mutatott anyag válik láthatóvá és kutathatóvá, miközben múzeum-pedagógiai foglalkozások tartására is alkalmassá tették. A helytörténeti részlegben a 19. század utolsó harmadáig virágzó, majd a határszélre került soknemzetiségű, több vallási felekezethez tartozó bácskai kereskedőváros történetét és polgárainak mindennapjait mutatják be, a képzőművészeti gyűjtemény törzsanyaga az 1930-as évek nagy magyar művészeti korszakának, a Gresham-kör és a Rózsa Miklóshoz köthető Művész-ház alkotásait foglalja magába, de emellett Észak-Bácska képzőművészetét is bemutatja, míg a néprajzi részleg bútor és házberendezés, gazdálkodás, népszokások és gyermekjátékok, kerámia és táplálkozás, textil és kenderfeldolgozás témáit járja körül. (MTI)

FORMATERVEZÉSI DÍJAT NYERTEK A KÁLVIN TÉRI BETONELEMÉK

¶ Megosztott Magyar Formatervezési Díjat nyert a Szabó Levente és Polgárdi Ákos tervezésében és a VPI Betonmanufaktúra gyártásában megvalósult *REFORM500* című köztéri installációs projekt vizuális kommunikáció

kategóriában. A Reformáció Emlékév keretében a Kálvin téren egyes térkövek helyett betonból készült elemeket helyeztek el, amelyekre a reformáció nagy nemzetközi alakjaitól és magyar szerzőktől származó idézetek kerültek. (EPITESZFORUM.HU)

ÁPRILIS KÖZEPÉIG TURNÉZIK A SEUSO-KINCS

¶ A Nemzeti Múzeum hat vidéki városban rendez vándorkiállítását, ahol a kincs tizennégy darabját ismerteti meg a közönséggel. Székesfehérvár után Zalaegerszegen, Kaposváron, Kecskeméten, Miskolcon és Nyíregyházán látható a páratlan szépségű késő antik kollekció. A Magyar Nemzeti Múzeumban várhatóan júniusban nyílik meg az állandó kiállítás. A tárlat rendezői az ezüstkészlet országos szakértői: Dági Marianna (Szépművészeti Múzeum) és Mráv Zsolt (MNM), szakmai lektora Török László akadémikus (*interjúnk a 171. oldalon*); a kiállítás látványterve, installációja a Narmer Építészeti Stúdió munkája. Ugyanakkor valamennyi múzeum reflektál saját kutatásaival, gyűjteményeivel a Seuso-kincsre: külön kiállítási egység foglalkozik a helyi emlékekkel. (MC)

A VOLT BM KÓRHÁZBA KERÜL AZ ÉPÍTÉSZETI MÚZEUM

¶ A kormány a Magyar Művészeti Akadémia kezelésébe adta a 2007-ben bezárt egykori BM Kórházat, a tervek szerint itt kaphat otthont a szintén az MMA kezelésébe került Magyar Építészeti Múzeum. A Városligeti fasorban található, 17 ezer négyzetméteres telken

26 ezer négyzetméternyi, leromlott állapotú ingatlanegyüttesben egy csodás Bauhaus-villa és a Quittner Zsigmond tervei alapján 1887-ben épült, kezdetben szanatóriumként üzemelő szárny található. (HVG)

MAGYAR MÚZEUM LOUISIANÁBAN

¶ A magyar letelepedés történetét bemutató múzeum célja, hogy ezen a módon is ápolják a közösség múltját. A múzeum épületét a Magyar Településtörténeti Társaság állította helyre Albanyben, a magyar bevándorlók iskolája egykori épületében. Az intézmény honlapja (hungarianmuseum.com) szerint a magyar kolóniát – mely a legnagyobb vidéki magyar közösség az Egyesült Államokban – Albanyban 1896-ban három család alapította. 1900 és 1920 között 11 családról kétszáz családra nőtt a helyi – zömében számóca-termesztéssel foglalkozó – magyar közösség, amelynek az Árpádhon nevet adták. (MTI)

LEMONDOTT A STEDELIJK MÚZEUM IGAZGATÓJA

¶ A sikeres és a kortárs művészeti életben nagy szakmai befolyással rendelkező Beatrix Ruf a holland NRC napilap által közzétett vizsgálódások hatására úgy döntött, azonnali hatállyal lemond igazgatói posztjáról, hogy ne sérüljön a nemzetközileg elismert múzeum szakmai hírneve. Az újság szerint a német intézményvezető tevékenysége nem átlátható, s összeférhetlenséggel gyanúsítják, mivel a múzeumigazgató magáncége műgyűjtőket segített tanácsaival, s ezzel szép pénzt keresett. A napilap azt is kifogásolta, hogy Ruf

csak egy szűk kör munkáit preferálta, valamint hogy nem hozta nyilvánosságra a Thomas Borgmann által felajánlott, szokatlanul nagy adományról szóló megállapodás bizonyos részleteit és záradékait, amelyekből kiderül, hogy a donáció megkérdőjelezhető feltételekhez volt kötve, és a múzeum feltűnően magas áron vett meg a gyűjtőtől hét műalkotást. (NRC.NL)

ERDÉLYI REFORMÁTUS MÚZEUM NYÍLT KOLOZSVÁRON

¶ A múzeumalapítás több mint száz éve dédelgetett terve volt az Erdélyi Református Egyházkerületnek. A múzeum elsődleges célja, hogy otthont adjon azoknak az eszközöknek, amelyeket a gyülekezetek nem használnak, emellett kiállítások rendezésére is lehetőséget ad. A nyitótárlat főként a szörványvidékről gyűjtött anyagon keresztül mutatja be a reformáció erdélyi kialakulását és örökségét. A múzeum ingatlanában kap helyet az Erdélyi Református Egyházkerület levéltára is, mely kinőtte eddigi otthonát. (KRONIKA.RO)

APPLIKÁCIÓ SEGÍT AZONOSÍTANI A MŰVEKET

¶ A *Smartify* nemcsak azonosítja a festményt, de mesél nekünk a történetéről, az alkotójáról, akár audioguide-ként is. A kezdeményezéshez máris több mint harminc múzeum csatlakozott, köztük a New York-i Metropolitan Museum, az amszterdami Rijksmuseum és a londoni Királyi Művészeti Akadémia. Csak megcélzunk okos eszközünkkel egy festményt, szobrot (vagy annak fotóját), és a

program máris ellát minket hasznos információkkal, melyekben még a műkincset bemutató múzeum nyitva tartása és távolsága is szerepel. Kedvenceinket elmenthetjük és megoszthatjuk másokkal is. (CO.DESIGN)

MÚZEUMOT KAPOTT BERLINBEN A STREET ART

¶ A német főváros galériás negyedében, egy átalakított lakóházban kapott helyet az utcaművészet galériája. Az Artmeile aszfaltozott padlója, nyílt szerkezete egy városi utca hangulatát idézi, az első, százötven nemzetközileg ismert alkotó – köztük a portugál Vhils, a New Yorkban élő iráni Icy és Sot páros, a São Paoló-i Marina Zumi és a francia Mademoiselle Maurice, valamint Banksy – műveit bemutató kiállítás kilenc hónapig fogadja a látogatókat. A múzeumban egy könyvtárat is kialakítottak, amelynek központi anyagát az utcaművészetet fotózó Martha Cooper gyűjteménye, könyvek és magazinok adják. Berlinben egyébként tilos a graffiti, hacsak az összefirkált ingatlan tulajdonosa engedélyt nem ad arra. (MTI)

PÉNZVERDÉBŐL MÚZEUM

¶ Párizs új múzeumegyütteseként avatták fel az egykori párizsi pénzverdét a Szajna bal partján, a Louvre múzeummal szemben. A Monnaie de Paris neoklasszicista épületkomplexumát hat év alatt 76 millió euróból (23,7 milliárd forintból) alakították át egy 35 ezer négyzetméteres kortárs művészeti kiállítóhelyé, ahol helyet kapott egy nagy éremmúzeum, egy bolt és egy étterem is. A Párizsi

Pénzverde a legrégebbi állami intézmény Franciaországban, 864-ben alapították, ezen a helyen 1775 óta működött. Néhány műhely meghagytak látványpénzverdének, az emlékérmék gyártását üvegfalon át nézhetik meg a látogatók. (MTI)

LÁTOGATÓKÖZPONTOT AVATTAK KRASZNAHORKAVÁRALJÁN

¶ Az Andrássy-mauzóleum szomszédságában nyílt látogatóközpontot a 113 éves őrház felújításával hozta létre a Betléri Múzeum. Az egyedülálló műemléket évente több ezer látogató keresi fel, akiket az eddigieknél színvonalasabb, kényelmesebb körülmények várnak. Az ókeresztény és szecessziós elemeket ötvöző mauzóleum, melyet gróf Andrássy Dénes építtetett szeretett felesége, Hablawetz Franciska számára 1903 és 1904 között, nemcsak a régió, hanem Szlovákia legjelentősebb műemlékei közé tartozik. (BUMM.SK)

VISSZATÉRT SVÁJCBA A KÁLVIN ÁLTAL ALÁÍRT NYUGTA

¶ Egy Kálvin János által aláírt, több mint száz éve ellopott nyugtát adott vissza a Sotheby's aukciósház a genfi kantonnak, amelynek még tavaly decemberben sikerült megakadályoznia, hogy New Yorkban elárverezzék a dokumentumot. Az 1553. december 15-én kelt nyugtával a reformáció nagy alakja elismeri, hogy átvette fizetését a vallásügyi kancelláriától. A vallástörténeti ereklyét – amelyet korábban már két ízben is eladtak – egy amerikai teológus gyűjteményének részeként akarták elárvereztetni. A genfi hatóságok

– egy nyilvánosságra nem hozott összegért – visszavásárolták az iratot. (MTI)

TIZENÖT ÉVES A BEREGVIDÉKI MÚZEUM

¶ A Beregszászban működő múzeumot Sepa János alapította, s a mai napig ő tartja életben az egykori Bethlen-Rákóczi-kastély épületében található intézményt. A tárlat a Beregvidéken fellelhető ásványi kincsekkel kezdődik, és a Neander-völgyi embertől jut el a kárpátaljai magyarok életéig. A több mint kétezer tárgy zömét adományozók ajánlották fel, a kiállítási anyag csaknem százhatvan témát ölel fel. (KÁRPÁTI IGAZ SZÓ)

KINYOMTATHATJUK A SMITHSONIAN TÁRGYAIT

¶ A Smithsonian Intézet és az Autodesk együttműködésének eredményeképp egy weboldalt (3d.si.edu) felkeresve közelről nézhetjük meg a múzeumban található tárgyak 3D-s modelljeit. A szobrokat, tálakat, csontokat, fossziliákat (sőt repülőgépmoделlét és űrhajóskabint) tetszésünk szerint forgathatjuk, minden szögből szemügyre vehetjük, s fontos információkat is olvashatunk róluk. Letölthetők a tárgyak 3D-s modelljéhez tartozó kódok, így ha van 3D-printerünk, még ki is nyomtathatjuk őket. (HVG)

ISMÉT MEGNYÍLT BELGRÁDBAN A KORTÁRS MŰVÉSZETI MÚZEUM

¶ Az 1965-ben átadott impozáns épület felújítása tíz évig tartott, rendbe hozták a pincét,

a tetőszerkezetet, kicserélték a falban futó kábeleket, átrendezték a teljes belső teret, felújították a homlokzatot, és korszerűsítették a teljes épületet, így a múzeum már az úgyszemint okosépületek közé tartozik. Az utóbbi években a szerb főváros nagyobb múzeumok nélkül maradt, ugyanis a Nemzeti Múzeum is több mint egy évtizede felújítás alatt áll, az ígéretek szerint várhatóan jövőre nyitják meg az épületet. (MTI)

MÚZEUM LETT A MORVAORSZÁGI KISVÁROS EGYKORI LÁGERÉBŐL

¶ A Brnóhoz közeli Svatoborice-Mistrín tábort még 1914-ben hozták létre az Osztrák-Magyar Monarchiához tartozó Halics és Bukovina régiókból elmenekültek számára, majd szegénykórházként és kényszerlakhelyként működött. 1942-től 1945-ig internálótábor volt: a náci rendszer itt tartotta fogva például a külföldi csehszlovák ellenállás résztvevőit és családtagjait, a táborban mintegy három és fél ezer személy raboskodott. A lágert a lehetőségek szerint rekonstruálták, egy tárlaton a háború alatti nehéz időszakot több tucatnyi eredeti tárgygal, irattal, képpel idézik fel. Ezeket az egykori rabok hozzátartozói, leszármazottai bocsátották a szervezők rendelkezésére. (MTI)

MEGNYÍLT A LONDONI TATE ÚJ GALÉRIÁJA

¶ Az 1993-ban megnyílt St. Ives-szigeti galéria – mely már szűknek bizonyult a látogatók számára – átalakítása mintegy húszmillió fontba (6,7 milliárd forint) került. A Jamie Forbert

építésztűdió tervezte új, ötszáz négyzetméteres kiállítótermet a domboldalba süllyesztették. A megnyitó Abigail Reynolds brit művész performance munkáját és Rebecca Warren szobrász húsz új és közelmúltban készült alkotását állította középpontba. Az állandó kiállítást is kibővítették olyan 20. századi képzőművészek munkáival, akik a szigeten éltek és alkottak. Ezen a kiállításon láthatók Piet Mondrian és Mark Rothko alkotásai is. (MTI)

KORTÁRS AFRIKAI MŰVEKET ÁLLÍTANAK KI FOKVÁROSBAN

¶ Megnyílt a Thomas Heatherwick neves brit mérnök-dizájnér és Jochen Zeitz, a Puma sportszergyártó egykori elnökének összefogásából megszületett Afrikai Kortárs Művészetek Zeitz Múzeuma (Zeitz MOCAA). A régi magtárból kialakított múzeumban Zeitz afrikai kortárs magángyűjteményének több ezer darabját vehetik szemügyre a látogatók nyolcvan kiállítóteremben. Az első tárlaton világhírű dél-afrikai művészek, köztük William Kentridge, valamint fiatal tehetségek, mások mellett a zimbabwei Kudzarai Chiurai, a togói El Loko és a szváziföldi Nandipha Mntambo munkáit nézhetik meg az érdeklődők. (MTI)

PRÁGÁÉ A SZLÁV EPOSZ

¶ Prága a jogos tulajdonosa Alfons Mucha Szláv eposz című, húsz nagyméretű képből álló festményciklusának, nem a Mucha család – így döntött a prágai városi bíróság. Mucha unokája beadványát arra alapozta, hogy nagyapja

valóban a városnak ajándékozta ugyan a *Szláv eposzt*, de azzal a feltétellel, hogy a főváros a húszas években készült nagyméretű festmények számára saját galériát épít, ám ez máig nem történt meg. A bíróság szerint Alfons Mucha soha nem volt a festményciklus tulajdonosa, azt azzal a szándékkal festette, hogy Prágának ajándékozta. A festményciklust eredetileg Charles Crane amerikai mecénás rendelte meg Muchától, az árát ki is fizette a művésznek, majd a művet Prágának ajándékozta. (MTI)

MÚZEUMOT ALAKÍTOTTAK KI BEETHOVEN LAKÁSÁBÓL

¶ Beethoven életének kétharmadát Bécsben töltötte, többek között az átalakított döblingi ingatlanban is lakott egykor, amely korábban pékműhely volt. Feltehetően e házban született a *Fidelio* néhány alapeleme, valamint a *Vihar* néven híressé vált *d-moll szonáta*. A házat 1967-ben Bécs városa megvásárolta, és a zeneszerző előtt tisztelegve emlékhelyet rendeztek be, ám az új, „igazi” múzeumban – amelyben kiemelten foglalkoznak a zeneszerző halláskárosodásával is – a kiállítóterem mellett koncertterem is lesz; az átalakítás költsége nagyjából 750 ezer eurót tesz ki. (MTI)

CSAK A NETEN ÁRULNAK JEGYET A TILTOTT VÁROSBA

¶ Már csak online lehet belépőjegyet váltani a pekingi Palotamúzeumba, más néven Tiltott városba, amivel a sorban állástól akarják megkímélni a turistákat. Az előre váltott jegy nélkül érkező látogatóknak a múzeum

személyzete segít abban, hogy mobiltelefonjukkal a helyszínen vegyék meg a jegyet. A múzeum 2015 júniusa óta korlátozza a napi látogatószámot nyolcvanezer főre, hogy elejét vegye a túlszűfoaltságnak. A Tiltott várost 2012 óta évi átlagban 15 millió látogató kereszte fel, tavaly 16 millió. (MTI)

ISMÉT MŰKINCSTRE GYŰJT A LOUVRE

¶ A párizsi múzeum egy brit magángyűjteményből szeretné visszavásárolni a francia reneszánsz egyik legjelentősebb műkinccsét, I. Ferenc király smaragd, rubin és türkiz drágakövekkel ékesített, aranyozott bőrkötésű, gazdagon illusztrált imagyűjteményét. A Louvre közleménye szerint a múzeumnak tízmillió eurót (hárommilliárd forintot) kell kifizetnie a műkinccsért. Az LVMH francia luxusmárka az összeg felét felajánlotta, a másik felét a múzeum közadakozásból kívánja előteremteni. (MTI)

IDEIGLENESEN BEZÁRTÁK A SZOLNOKI GALÉRIÁT

¶ Nem életveszélyes ugyan, de műszaki állapotának megromlása miatt be kellett zárni az egykori zsinagógából átalakított galériát. A statikai vizsgálatok és a műszaki felmérések után dől el, milyen munkák szükségesek az újbóli megnyitáshoz. A Damjanich Múzeum kiállítótermét 2005 nyarán nyitották meg teljes rekonstrukciója után, ám mostanra a kupoláról kisebb-nagyobb darabok szakadtak le, s a külső vakolat is elkezdett peregni. (MTI)

